

Gaarde, vilde det være ganske umuligt at gennemføre Bestemmelsen om Ekspropriation til Tillægsjord, naar den da skal have nogen Betydning, da det saa ofte vil være vanskeligt at fremskaffe Jord i Nærheden af de smaa Brug. Hvis man vil noget paa dette Omraade, hvis man vil skaffe Tillægsjord ved Ekspropriation, er det nødvendigt at give Tilladelse til at ekspropriere fra Ejendomme, hvis Jordskyldværdi ligger under de Ejendomme, hvorfra man kan ekspropriere til Oprettelse af nye Brug; men i Princippet gælder de samme Regler for Erstatningen.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen kritiserede mig, fordi jeg ikke, før jeg havde fremsat Lovforslaget i det høje Ting, havde undersøgt dette Spørgsmaal nøjere, idet det ærede Medlem navnlig gjorde gældende, at man skulde undersøge Rækkevidden af denne Lovs Virkninger: hvor mange Ejendomme der kan blive Tale om, hvor de findes, hvad det er for Besiddere, hvis Ejendomme er for smaa, og som man derfor tænker at give Tillægsjord. Jeg tror, det vilde være ganske umuligt, at undersøge disse Spørgsmaal, idet det vil være umuligt at faa en Opgørelse over, hvor mange af disse Ejendomme der trænger til Jord, og hvor mange der ønsker Jord, for det er jo slet ikke sikkert, at de 50 000 Ejendomme, der er Tale om, alle ønsker at faa Tillægsjord. Det ærede Medlem sagde, at han privat havde foretaget en saadan Undersøgelse, og efter den havde det vist sig, at Lovforslagets Gennemførelse ikke vil taa den Betydning, som man tillægger det; thi i de forskellige Kommuner, som han havde undersøgt, havde det vist sig, at de fleste Ejere af de Brug, der kunde være Tale om at give Tillægsjord, ikke var Landboere, men Haandværkere, Aldersrentnydere og lignende. Men det ærede Medlem nævnte dog en Kommune, hvor der fandtes 64 Husmandsbrug af den Slags, og hvor Ejerne af de 32 ikke var Landmænd; men det ærede Medlem nævnte slet ikke de andre 32, og jeg maa derfor gaa ud fra, at disse alle var Landmænd. Men hvis der nu i hver fjerde Kommune findes 32 Ejendomme, som ejes af Landboere, som det derfor kunde være klogt at give Tillægsjord, og som der var Mulighed for at skaffe Tillægsjord fra andre Gaarde, uden at der sker nogen Skade i disse Gaardes Drift, synes jeg, at Lovforslaget har meget stor Rækkevidde og Betydning.

Altsaa synes det ærede Medlems Udtalelser mig et Vidnesbyrd om, at Lovforslagets Gennemførelse vil blive til overordent-

lig stor Gavn og Fordel for Samfundet, fordi vi jo alle maa erkende, at disse alt for smaa Husmandsbrug ikke er af de bedste. De er for det første gerne saa smaa, at vedkommende Familie ikke kan leve af det, som Bruget kan afkaste, og for det andet bliver de næsten altid passet for daarligt, naar Brugeren maa søge Beskæftigelse udenfor Husmandsbruget. Mange af disse Brug hører altsaa ikke til de bedst drevne, tværtimod, de bedst drevne Landbrug her i Danmark findes mellem de lidt større Husmandsbrug og de lidt mindre Gaardmandsbrug. Derfor er det ogsaa af samfundsmæssig Betydning at skaffe disse Ejendomme Tillægsjord.

Jeg tror at kunne indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg haaber, at man i det Udvalg, som jeg forstaar vil blive nedsat til Behandling af Lovforslagene, kan komme til et positivt Resultat. Jeg tror, vi kommer til at staa overfor endnu større Efterspørgsel efter nye Husmandsbrug og ogsaa stærkt Ønske fra de Mennesker, som sidder med de alt for smaa Husmandsbrug, om at faa mere Jord. Hvis man virkelig vil noget positivt paa dette Omraade, hvis maa vil skaffe disse Mennesker Jord til rimelig Pris, hvis man i det hele taget vil skaffe Tillægsjord, tror jeg derfor ikke, at man kommer udenom Ekspropriationsbestemmelsen. Ekspropriationsbestemmelsen vil, som sagt, efter min Mening ikke blive anvendt ret ofte, naar det drejer sig om Oprettelse af nye Brug; naar vi først faar Lovforslagets Erstatningsregler gennemført, vil Handelsværdien og Jordværdien komme til at ligge saa nær op ad hinanden, at Ekspropriation ikke ret ofte vil komme i Betragtning. Derimod mener jeg absolut, at Ekspropriationsbestemmelsen er nødvendig, naar det drejer sig om Tillægsjord til de for smaa Husmandsbrug, thi uden den vil det blive ganske umuligt for de paa-gældende Mennesker at købe sig Jord. Jeg haaber, at man i det kommende Udvalg, vil indse Nødvendigheden af Lovforslagets Gennemførelse, og derfor tillader jeg mig at haabe paa et godt Resultat.

Olufson: Jeg skal svare de andre Partiers ærede Ordførere ganske kort, idet jeg har let ved at fatte mig i Korthed, da der ikke er kommet synderlig meget nyt frem. Det ærede Medlem Hr. Brorsen beskyldte Socialdemokraterne for at være inkurable. Jeg synes nu, at man i nogen Grad kunde rette den samme Beskyldning mod det Parti, det ærede Medlem tilhører, og mod ham selv. Han siger nemlig i Aar, at nu er det den daarligste Tid, man over-